

La bona sintonia entre Esquerra i PSM ha durat poc. Un any just. L'acord mitjançant el qual es federaren va ser aprovat en les assemblees de militants d'ambdós partits a mitjan novembre de 2013 –entre els dies 16 i 20– i, posteriorment, la formació independentista entrà a Més, la coalició creada pel PSM i IniciativaVerds. Dotze mesos després la relació entre Esquerra i els nacionalistes mallorquinistes està a punt de trencament per com han anat les primàries per elegir les persones que ocuparan les candidatures autonòmiques al Consell Insular de Mallorca, al Parlament per la circumscripció mallorquina i a l'Ajuntament de Palma.

Les primàries. Des de la seva creació, Més s'ha caracteritzat per prendre les grans decisions mitjançant assemblea oberta, en què tothom pot participar. En aquesta línia, tal com s'havia compromès la direcció, es convocaren per al 15 de novembre eleccions primàries obertes per decidir qui ocuparà les llistes electores esmentades. Durant les dues setmanes prèvies, els mitjans de comunicació locals es referien a l'existència de moviments –per part d'ERC i del PSM– per copar el màxim possible de llocs de les candidatures amb més probabilitats de sortir elegides. En els dies anteriors a l'elecció, els comentaris –a la premsa i també a les xarxes de relació virtual– sobre discrepàncies i larvats enfrontaments entre els dos partits van ser tan intensos que els dirigents de Més decidiren escenificar el bon rotllo que suposadament hi havia entre ells. El divendres 14 convocaren una roda de premsa durant la qual Biel Barceló, portaveu de la coalició i secretari general del PSM, Fina Santigago i David Abril, màxims dirigents d'IniciativaVerds, i Joan Lladó, president d'Esquerra Republicana a Mallorca, es congratularen del procés de primàries, entre somriures i bones paraules, assegurant que no hi havia pas divergències. Pura impostura. En realitat des del moment que el partit independentista anuncià que presentaria a les primàries candidat propi a ser cap de candidatura a l'Ajuntament de Palma i d'altres per ocupar els llocs de sortida a les diferents llistes electorals –i feia públic, a més, que Lladó aspiraria a ser present a la candidatura al Parlament, bé que no com a número u– l'enfrontament

El portaveu de Més i secretari general del PSM, Biel Barceló, va exigir que el president d'ERC-Mallorca, Joan Lladó, fa "una passa enrere" per salvar la relació entre ambdós partits.

Màxima tensió a Més

La nova brega entre ERC i PSM a causa de les primàries de Més pot suposar el trencament entre els dos partits.

era inexorable. Perquè PSM i IniciativaVerds consideraren que Esquerra actuava en defensa d'una mena de "quota pròpia" a les candidatures, cosa que "no es dona a Més, on tothom pot aspirar a qualsevol lloc". Opinió contestada per la formació de Lladó explicant que el que volien "era que Més tingui pes sobiranista". Una argumentació que va caure com un tro en el PSM, partit que es considera tan sobiranista com ERC, això sí: sobiranista de Balears. I el malestar va créixer exponencialment en qüestió de dies. Més encara quan es va saber que un simpatitzant d'ERC, Madiop Diagne, president de l'Associació de Senegalesos a Mallorca, aspirava a ser present a la candidatura al consistori i que a tal afecte s'havien inscrit per votar uns 200 senegalesos.

La tensió sorda esclatà amb estrèpit el dia de la votació. Els militants del PSM i d'IniciativaVerds coparen els llocs de segura sortida de les candidatures al Parlament, Consell de Mallorca i, també, a l'Ajuntament de Palma. Joan Lladó quedà relegat a l'onzè de la llista a la cambrà autonòmica. i la seva reacció fou immediata: "Si no ens volien, que no ens haguessin convidat" a ser part de Més. A banda, assegurà que "s'han queixat [els del PSM] que han votat immigrants [els senegalesos], i així han demostrat el seu escàs afany d'integrar" els nouvinguts. "El que no pot ser", es queixava encara Lladó, "és que es facin la foto [els dirigents dels altres partits] amb la família d'Alpha Pam [immigrant negre que va morir per man-

Joan Lladó, president d'ERC-Mallorca, acusa el PSM de no voler la formació independentista a la coalició Més, tal com al seu parer demostra el resultat de les primàries.

ca d'atenció sanitària, segons denuncià Més, tot i que el Govern sempre ho ha negat] i llavors no vulguin immigrants [senegalesos] votant a les primàries”.

L'acusació de racisme va enfurismar Biel Barceló i Fina Santiago. No feren cap declaració pública. El dilluns 17 al matí, però, confessaven a tres periodistes que “això és intolerable, no li ho passarem”. En efecte, el dimarts 18 es reunia la comissió executiva de Més en la qual Lladó rebé duríssimes crítiques del PSM i IniciativaVerds. Barceló li comunicà formalment que “volem la gent d'Esquerra a Més però tu has de fer una passa enrere”. És a dir, renunciar a ser l'interlocutor del seu partit a la coalició. La reacció del dirigent independentista fou aixecar-se i marxar. L'endemà, el president de l'Associació de Senegalesos, Diagne, va convocar els mitjans de comunicació a la seu d'ERC per criticar “algunes actituds” que havia pogut copsar “entre companys” de Més respecte als votants negres a les primàries, tot i que no acusà PSM i IniciativaVerds de racisme, com sí que ho havia fet implícitament Lladó.

La ruptura. El mateix dia de la compareixença del president de l'Associació de Senegalesos, Lladó explicà que

creu que el PSM tenia des del principi –des de l'acord de fa un any– la idea de provocar en el si d'Esquerra una ruptura. Segons la seva tesi, els nacionalistes mallorquinistes estarien impulsant el corrent crític intern en contra seva amb la intenció de repetir la mateixa operació que ja usaren contra Esquerra Unida el 2010 de resultes de la qual es creà IniciativaVerds.

Es referia a l'escissió que aquell any sofrí la formació esquerrana. En efecte, el corrent minoritari d'EU que volia sacrificar les sigles pròpies per intensificar la convergència amb el PSM –els dos partits estaven aliats, juntament amb Els Verds, al si del Bloc per Mallorca, del qual ERC havia sortit–, en veure's vençut pel sector majoritari, en una assemblea celebrada el maig de 2010, no acceptà el resultat i decidí abandonar el partit. Sense, però, deixar els càrrecs que aleshores ocupaven –el Bloc governava juntament amb PSOE i UM– a les institucions. Un pic escindit, el grup liderat per Fina Santiago i David Abril fundà un nou partit: Iniciativa d'Esquerra. Posteriorment, el mes de novembre del mateix any, es fongueren amb les deixalles d'Els Verds, i crearen una altra formació: IniciativaVerds, la qual, sense manifestar mai cap intenció

de presentar-se a les eleccions tota sola, es coalitzà amb el PSM. Des d'EU sempre s'ha tingut la convicció que tot el procés fou teledirigit pel PSM. Doncs bé, ara el líder independentista acusa els nacionalistes mallorquinistes de voler fer el mateix amb Esquerra.

Lladó controla l'executiva del seu partit i la majoria de l'assemblea. No obstant això, té un sector crític que se sent còmode dins de Més. Assegura que el fet que un parell d'aquest adversaris interns obtinguessin a les primàries llocs millors que ell mateix indica que des del PSM es llançaren “consignes” per perjudicar-lo.

La situació entre PSM i ERC a finals de la setmana passada es podia considerar de molt propera a la ruptura. Esquerra havia convocat per al divendres dia 21 –després de tancar aquesta edició– una reunió de la comissió executiva en la qual s'havia de decidir una resposta oficial a la crisi esclatada. En cas que Lladó no faci la passa “enrere” que li reclamen els encara aliats a Més, aleshores el trencament serà inevitable. El qual trencament, de tota manera, haurà de ser votat per una assemblea o congrés extraordinari d'Esquerra a Mallorca.

Miquel Payeras